

15 ta' April, 1958

Imhallee:—

Onor. Dr. T. Gouder, LL.D.

Carmelo Bajada ne.

versus

Avukat Dr. Joseph Henry Xuereb ne. et.

**Bastiment — Bejgh — “Mortgage” — Garanzija —
Impediment ta' Safar — Merchant Shipping Act, 1894.**

Il-“mortgagee” għandu d-dritt jiehu pussess tal-vapur, u għandu wkoll il-poter assolutament li jiddisponi mill-vapur, jew minn “share” tal-istess vapur, li in rispett tagħha huwa jkun registrat; u meta jkun hemm aktar persuni registrati bhala “mortgagees” tal-istess vapur, jew tal-istess “share”, il-“mortgagee” li ma jkunx l-ewwel ma jistgħax ibiegħ il-vapur, jew is-sehem, minghajr l-adezzjoni ta' kull “mortgagee” ta' qablu, hliet taht ordni ta' Qorti ta' ġurisdizzjoni kompetenti.

Meta mbgħad il-“mortgagee” ibiegħ il-vapur, kif għandu d-dritt jagħmel, huwa jinsab fl-obligu li jagħmel il-konsenja tiegħu “free of encumbrances”; u għalhekk, jekk il-bastiment ikun arrestat, għandu dritt jitlob ir-“release” tiegħu.

Imma, b'leż jottjeni dan ir-“release”, huwa jrid jagħti garanzija (“bail”); u din il-garanzija hija ekwivalenti għall-vapur. Jekk firriżulta li g'iet mogħtija garanzija adegwata, il-bastiment għandu jiġi “released”, b'leż ikun jista' jiġi konsenjat liz-zerref “free from encumbrances”.

Hu veru li skond il-liġi tagħna, b'leż mandat ta' impediment ta' safar jiġi mneħhi, għandu jkun hemm depożitu jew pleggertija li skond id-cirkustanzi tal-każ ikunu biżżejjed b'leż jitqegħdu fit-żgur il-jeddijiet jew pretensjonijiet imsemmiya fil-mandat, u l-persuna miżmuma mis-safar għandha taħtar ukoll prokuratur b'leż jidher għaliha fil-kawża; iżda din id-dispożizzjoni għandha tiġi armonizzata mal-liġi li tagħti lill-“mortgagee in possession” id-dritt li jottjeni r-“release” tal-bastiment arrestat bil-plegġertija (“bail”), kif għandu jagħtiha skond dik il-liġi, li hija dik li għandha tiġi applikata.

Mhix ta' ostakolu l-osservazzjoni illi l-garanzija għandha tiġi magħmula mid-debitur, u illi fin-nuqqas ta' garanzija magħmula minn dan tista' tiġi pregudikata l-gurisdizzjoni tal-Qorti lokali għall-kawża li jstru wara l-ispedizzjoni tal-mandat tal-impediment; għallex, apparti l-fatt li dik il-gurisdizzjoni għa tkun g'iet radikata, il-“mortgagee in possession” għandu d-dritt jottjeni r-“release” tal-bastiment, kif għa ntqal, taħt “bail”, u l-“bail” li jagħti jkun ekwivalenti għall-bastiment, għall-haġa (“res”). B'mod li, b'leż jottjeni r-“release” tal-bastiment, il-“mortgagee in possession” jista' jottjeni dan ir-“release” billi jipproduci garanzija bankarja.

Il-Qorti:— Rat l-att tač-čitazzjoni, li bih l-attur nomine, wara li ppremetta illi huwa, bhala l-ewwel “mortgagee” fuq il-vapur “S.S. Flevariotta”, ta' nazzjonalità ingliża, ha pussess tal-istess vapur, kif kellu d-dritt jagħmel; u li b'sentenza mogħtija minn din il-Qorti fit-8 ta' April 1958, fil-kawża fl-ismijiet “Carmelo Bajada ne. vs.

John Lemos ne.", gie dikjarat u deciż li l-attur nomine eżercita validament l-imsemmi dritt li jieħu pussess tal-vapur, u li l-imsemmi vapur għalhekk jinsab fil-pussess tiegħu fil-kwalità premessa, bid-drittijiet lilu mogħtija u bl-obligi lilu mposti mill-liġi regolanti r-relazzjonijiet bejnu u bejn il-proprjetarji tal-vapur fuq imsemmi; u li l-attur nomine, bħala "mortgagee in possession", għandu d-dritt li jbiegħ il-vapur biex mill-prezz hu jithallas dak li huwa dovut lilu, salv l-obligu tiegħu li jagħmel tajjeb għall-ħlas ta' xi kreditu jew krediti li talvolta jirriżultaw privileġġjati ("maritime liens") fuq il-vapur fuq imsemmi; u li l-konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne. għamlu tliet mandati ta' impediment ta' tluq tal-vapur fuq imsemmi biex jikkawtelaw pretiżi krediti tagħhom, u ċjoè l-konvenut Dr. Xuereb ne. għamel mandat fit-22 ta' Marzu 1958, u l-konvenut Paul Mifsud ne. għamel żewġ mandati fis-26 ta' Marzu 1958; u li l-attur nomine, in forza tal-jedd li huwa għandu, biegh il-vapur fuq imsemmi fil-11 ta' April 1958, kif jirriżulta mill-kopja tal-"Bill of Sale" prodott mal-att taċ-ċitazzjoni, però, minħabba l-imsemmi mandati, huwa jinsab prekluz milli jagħmel "delivery" tal-istess vapur "free from encumbrances" lix-xerrej; u illi l-attur nomine offra lill-konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne. li jobliga ruħu li jagħmel tajjeb per mezz ta' "letter of indemnity" sottoskritta minn Barclay's Bank D.C.O. għall-ħlas tal-pretiżi krediti tagħhom sal-limiti stabbiliti minnhom stess fil-każ li dawn il-krediti jiġu dikjarati privileġġjati ("maritime liens"), u kwindi anterjuri għall-kreditu tal-attur nomine, u dan kemm il-darba huma jnehħu l-imsemmi impediementi ta' tluq tal-vapur fuq imsemmi; u illi, non ostanti din il-garanzija li l-attur nomine offra lill-imsemmi konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne., dawn qegħdin jirrifjutaw li jnehħu l-imsemmi impediementi, u b'hekk qegħdin jirriduċu fix-xejn id-drittijiet li l-attur nomine, bħala "mortgagee in possession", għandu fuq l-imsemmi vapur, bi preġudizzju evidenti tal-istess attur nomine; u li bil-garanzija li l-attur nomine ried, u għadu pront jagħti lill-imsemmi konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne., kif intqal aktar il-fuq, id-drittijiet tagħhom ikunu kompletament salvagwardati u għalhekk ebda preġudizzju ma jista' jidderiva lilhom jekk jaċċettawha;

Talab li, prevja kull dikjarazzjoni neccessarja u moghti kull provvediment opportun, illi, prevja l-prestazzjoni da parti tal-attur nomine tal-obligazzjoni tieghu favur l-istess konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne., garantita per mezz tal-"letter of indemnity" mahruġa mill-Barclay's Bank D.C.O., li jagħmel tajjeb għall-ħlas tal-krediti rispettivi tagħhom sal-limiti minnhom stess stabbiliti fl-imsemmija mandati, kemm il-darba l-istess krediti jiġu dikjarati privileġġjati fuq il-vapur fuq imsemmi, u kwindi pregradwabbli qabel il-kreditu tal-attur nomine, jiġu revokati l-mandati ta' impediment tat-tluq tal-vapur fuq imsemmi, ottenuti, kif intqal, mill-konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne. kontra l-konvenut John Lemos fil-kwalità tieghu fuq riferita, jiġifieri l-mandat tat-22 ta' Marzu 1958 ottenut mill-konvenut Dr. Xuereb ne., u ż-żewġ mandati tas-26 ta' Marzu 1958 ottenuti mill-konvenut Paul Mifsud ne., b'rizerva ta' kull azzjoni għal danni talvolta kompetenti lill-istess attur nomine kontra l-istess konvenuti Dr. Xuereb ne. u Paul Mifsud ne. Bl-ispejjeż, kompriżi dawk tal-protest tat-12 ta' April 1958;

Omissis;

Il-li l-fatti li taw lok għal din il-kawża huma, fil-qosor, dawn:— L-attur nomine hu kreditur tad-ditta "Marinos & Frangos Ltd." ta' Londra fis-somma ta' £169,942,19.0, komprendenti l-interessi konvenuti sat-22 ta' Marzu 1958, li giet mill-istess attur nomine avanzata lill-imsemmija ditta taht forma ta' "overdraft" garantita b'"mortgage" fuq il-vapur fuq imsemmi "Flevoriotissa" (Dok. E fol. 11 citazzjoni 170/58, deciza minn din il-Qorti fit-8 ta' April 1958). Fil-15 ta' Jannar 1958 id-ditta attriċi għamlet lill-imsemmija ditta "Marinos & Frangos Ltd." domanda formali għar-"repayment" tal-imsemmija "overdraft", inkluzi l-interessi fuq indikati (Dok. C fol. 12 citazzjoni fuq riferita); u l-attur nomine, b'ittra in data 21 ta' Marzu 1958, ha pussess tal-vapur fuq imsemmi mill-10 a.m. ta' dik l-istess data (fol. 21). Fil-11 ta' April 1958, id-ditta attriċi, bhala "mortgagee in possession", bieghu l-imsemmi bastiment (fol. 11). Fit-22 ta' Marzu 1958, il-konvenut Dr. Xuereb ne. kien ottjena minn din il-Qorti l-ispedizzjoni ta' mandat ta' impediment ta' tluq tal-bastiment fuq imsemmi

in kawtela tal-allegat kreditu tiegħu ta' £4000 għal spejjeż u żborżi magħmula fl-interess u a beneficiċċju tal-vapur fuq imsemmi fil-port ta' Genova; u fis-26 ta' Marzu 1958 il-konvenut Paul Mifsud kien ottjena minn din il-Qorti l-ispedizzjoni ta' żewġ mandati oħra ta' impediment ta' tluq tal-istess bastiment, wieħed fil-kwalità tiegħu ta' mandatarju tad-ditta "Officina Allestimento Riparazioni Navi di Nolo Ciano — Genova", in kawtela tal-allegat kreditu ta' £25,000 għal xogħolijiet u riparazzjonijiet magħmula fl-istess vapur, u ieħor bħala mandatarju tas-soċjetà "Ansaldo Cantieri" ta' Genova; in kawtela tal-allegat kreditu ta' £5,200 għal xogħolijiet ta' riparazzjonijiet li saru fl-istess bastiment. L-attur nomine, biex ikun jista' jagħmel id-"delivery" tal-imsemmi bastiment lix-xerrej, avviciña lill-konvenuti nomine biex inehhu l-imsemmijin impedimenti ta' tluq tal-vapur fuq imsemmi, u offriehom il-garanzija ndikata fl-att taċ-ċitazzjoni; iżda dawn ma aderewx għat-talba tal-attur nomine; u għalhekk dan ipproċeda bil-preżenti kawża;

Tikkunsidra;

Illi skond il-liġi (Merchant Shipping Act 1894), il-"mortgagee" għandu dritt jieħu pussess tal-vapur, u għandu wkoll il-poter assolutament li jiddisponi mill-vapur, jew minn "share" tal-istess vapur li in rispeċt tagħha huwa jkun registrat; iżda, meta jkun hemm aktar persuni registrati bħala "mortgagees" tal-istess vapur, jew tal-istess sehem, il-"mortgagee" li ma jkunx l-ewwel ma jistgħax ibiegh il-vapur, jew is-sehem, mingħajr l-adeżjoni ta' kull "mortgagee" ta' qablu, hliet taht ordni ta' Qorti ta' ġuris-dizzjoni kompetenti. Fil-każ preżenti, però, l-attur nomine huwa l-ewwel "mortgagee";

Illi, ġa ladarba d-ditta attriċi bieghet, kif kellha d-dritt tagħmel, il-vapur fuq imsemmi. hija tinsab fl-obligu li tagħmel il-konsenja tiegħu "free of encumbrances"; u għa'hekk hija għandha d-dritt titlob ir-"release" tal-bastiment li jkun arrestat. Dan id-dritt huwa difatti rikonoxxut lill-"mortgagee in possession" (Kingdove (1858) S.W. 310). Naturalment, biex jottjeni r-"release" tal-vapur. hu jrid jagħti garanzija ("bail"); u din il-garanzija hija ekwi-

valenti għall-vapur. Gie infatti ritenut li "bail is equivalent of the res" (Christiansborg (1885) Law Report Prob. Div. page 141);

Illi għalhekk wiehed għandu jara, fil-każ preżenti, jekk il-garanzija offerta mill-attur ne. għar-"release" tal-vapur hix adegwata;

Illi, kif jirriżulta mid-dokument fil-fol. 19 u 20, il-garanzija li l-attur nomine qiegħed joffri lill-konvenuti Dr. Xuereb ne. u Mifsud ne. hija dik ta' "letter of indemnity" minn Barclay's Bank D.C.O. għall-ħlas ta' kull dejn sal-limiti tas-somom indikati fl-imsemmijin mandati, li jiġu dikjarati mill-Qorti kompetenti f'Malta li jieħdu preċedenza għall-"claim" tad-ditta attriċi assikurata bil-"mortgage" fuq irsemmi; u għalhekk, skond il-liġi ċitata, l-istess garanzija ma tistgħax ma tiġix ritenuta adegwata;

Il-konvenut Dr. Xuereb nomine ssottometta illi l-fatt li l-bastiment gie mibjugħ mill-"mortgagee in possession" wara l-ħruġ tal-mandati tal-impediment tas-safar tal-istess bastiment fuq riferiti u qabel ma l-"mortgagee" daħal fil-pussess attwali tal-istess vapur, u li dan il-bejgħ sar mhux taħt l-awtorità tal-Qorti, iġib bħala konsegwenza illi l-allegat kreditu tal-istess Dr. Xuereb nomine kawtelat bil-mandat fuq imsemmi għandu jithallas minn għand il-"mortgagee in possession", jiġifieri mill-attur nomine, anki jekk l-imsemmi kreditu tiegħu originarjament ma kienx pozżuri għal-kreditu tal-attur nomine;

Illi, riferibbilment għal dan ir-riljev, għandu l-ewwelnett jiġi osservat illi, meta l-attur nomine ha pussess tal-vapur il-mandati fuq riferiti kienu għadhom ma ġewx spediti; mbgħad, kif jirriżulta mill-verbal fi-fol. 24 tal-proċess, l-istess konvenut Dr. Xuereb nomine jammetti illi l-fatt li l-bastiment gie mibjugħ wara l-ħruġ tal-imsemmija mandati mhux taħt l-awtorità ta' din il-Qorti ma jiġibx nullità ta' istess bejgħ; u fl-aħħar ma jidherx li hemm xi liġi li ssostni l-imsemmija allegazzjoni tal-konvenut Dr. Xuereb nomine fis-sens minnu pretiż, li taħt iċ-ċirkustanzi huwa għandu jithallas minn għand l-attur nomine anki jekk il-kreditu tiegħu originarjament ma kienx pozżuri

għall-kreditu tal-attur ne.; u del resto l-istess konvenut nomine ddikjara illi ma hemm l-ebda liġi li ssostni l-allegazzjoni tiegħu, iżda qal li hemm il-prattika ngliża, li huwa iżda naqas jipprova, kif kien dmir tiegħu li jagħmel, non ostanti li l-Qorti tagħtu żmien raġjonevoli, kunsidrata l-urgenza tal-każ, biex jagħmel dik il-prova;

Illi hu veru li skond il-liġi tagħna, biex mandat tas-safar jiġi mneħħi, għandu jkun hemm depożitu jew pleggerija li skond iċ-ċirkustanzi tal-każ ikunu biżżejjed biex jittqegħdu fiż-żgur il-jeddijiet jew pretensjonijiet imsemmija fil-mandat, u l-persuna miżmuma mis-safar għandha taħtar ukoll prokuratur biex jidher għaliha fil-kawża; iżda d-dispożizzjoni tal-liġi tagħna għandha tiġi armonizzata mal-liġi li tagħti lill-“mortgagee in possession” id-dritt li jottjeni r-“release” ta’ bastiment arrestat bil-pleggerija (“bail”), kif għandu jagħtiha skond dik il-liġi li hija dik li għandha tiġi applikata;

Illi, inoltre, f’dan il-każ, kif jirriżulta mid-dokumenti fil-fol. 12 ta’ dan il-proċess u minn dak fil-fol. 12 tal-proċess tal-kawża “Bajada ne. vs. Lemos ne.” deċiż minn din il-Qorti fit-8 ta’ April 1958 (Ċitaz. 170/58), il-prezz rikavat mill-bejgħ tal-imsemmi vapur huwa inferjuri għas-somma tal-“mortgage”, u anki għalhekk il-konvenuti Dr. Xuereb ne. u Mifsud ne. huma suffiċjentement kawtelati bil-garanzija offerta mid-ditta attriċi;

Illi, riferibbilment għar-riljev magħmul mill-konvenut Mifsud ne., li l-garanzija għandha tiġi magħmula mid-debitur, u fin-nuqqas ta’ garanzija magħmula minn dan tista’ tiġi preġudikata l-gurisdizzjoni ta’ din il-Qorti għall-kawża fuq riferiti magħmula in segwitu għall-ispedizzjoni tal-imsemmija mandati, apparti l-fatt li dik il-gurisdizzjoni ġa giet radikata, ġa aktar il-fuq ġie osservat illi l-“mortgagee in possession” għandu d-dritt jottjeni r-“release” tal-bastiment taħt “bail”, u li l-“bail” li jagħti jkun ekwivalenti għall-bastiment, għall-ħaġa (“res”);

Għall-motivi premissi;

Fil-kontumaċja tal-konvenut Kaptan Lemos;

Tiddeċidi adezivament għall-istanza, fis-sens illi, pre-
 vja l-prestazzjoni da parti tal-attur nomine tal-garanzija
 favur il-konvenut Dr. Xuereb nomine għat-termini tat-
 tieni, tielet u raba' paragrafi tad-dok. fil-fol. 19, li għandhom
 jiffurmaw parti ntegrali minn din is-sentenza mill-kliem
 "Carmelo Bajada" fit-tieni linja tat-tieni paragrafu il-qud-
 diem, u favur il-konvenut Mifsud nomine għat-termini tat-
 tieni, tielet u raba' paragrafu tad-dok. a fol. 20, li għand-
 hom jiffurmaw parti ntegrali ta' din is-sentenza, mill-kliem
 "Carmelo Bajada" fit-tieni linja tat-tieni paragrafu l-qud-
 diem, tirrevoka l-mandati ta' impediment tat-tluq, tal-fuq
 imsemmi vapur "Flevoriotissa", spediti, dak tat-22 ta'
 Marzu 1958 fuq talba tal-konvenut Dr. Xuereb ne., u dawk
 tas-26 ta' Marzu 1958 fuq talba tal-konvenut Mifsud
 nomine;

Kunsidrati ċ-ċirkustanzi tal-każ, u minhabba l-kwist-
 jonijiet tal-liġi li ndaħlu, kull parti tbat i-ispejjeż tagħha,
 u d-dritt tar-Registru jithallas nofs mill-attur nomine u
 nofs mill-konvenuti Mifsud u Dr. Xuereb f'sehem indaqs
 kull wiehed.
